

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů složený z předsedy senátu JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Simona, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Marie Žiškové rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu**, IČO 70106975, se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Jablonci nad Nisou**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 20 C 156/2011, o zaplacení 3344 Kč s příslušenstvím, žalobkyně: **Broker Consulting, a. s.**, IČO 25221736, se sídlem v Plzni, Jiráskovo náměstí 2, zastoupené JUDr. Jaroslavem Tomáškem, advokátem se sídlem v Plzni, Sady 5. května 46, proti žalovanému **M. H.**, .

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Jablonci nad Nisou pod sp. zn. 20 C 156/2011, o zaplacení 3344 Kč s příslušenstvím, **je soud.**
- II. Usnesení Okresního soudu v Jablonci nad Nisou ze dne 5. 4. 2012, čj. 20 C 156/2011 - 37, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 21. 11. 2012 se Český telekomunikační úřad (dále též „navrhovatel“ nebo „Úřad“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále také „zákon o některých kompetenčních sporech“ nebo „zákon č. 131/2002 Sb.“) mezi ním a Okresním soudem v Jablonci nad Nisou ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 20 C 156/2011, týkající se zaplacení 3344 Kč s příslušenstvím.

Z předloženého soudního spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobkyně uzavřela dne 13. 5. 2005 „*Rámcovou smlouvu o telekomunikačních službách a o prodeji telekomunikačních zařízení a jejich příslušenství č. 19568264*“ (dále také „*rámcová smlouva*“) se společností T-Mobile Czech Republic a. s., IČO 64949681, se sídlem v Praze 4, Tomíčkova 2144/1 (dále také „*poskytovatel*“ nebo „*T-Mobile*“ nebo „*TMCZ*“). Podle rámcové smlouvy bylo jejím předmětem (bod 1) „*zejména sjednání zvýhodněných*

obchodních podmínek, které budou používány při uzavírání účastnických smluv, poskytování telekomunikačních služeb, při prodeji mobilních telekomunikačních zařízení a jejich příslušenství“; účelem rámcové smlouvy pak bylo „umožnit Smluvnímu partnerovi, aby jeho zaměstnanci mohli využívat k plnění svých pracovních úkolů a případně i pro svoji osobní potřebu, SIM karty příslušející k účastnickým smlouvám, které Smluvní partner uzavře na podkladě této Rámcové smlouvy s TMCZ. Za tímto účelem mohou být SIM karty používány i dalšími spolupracovníky Smluvního partnera, nikoli ale na podkladě veřejné nabídky, neboť okruh uživatelů/spolupracovníků Smluvního partnera je předem vymezen. Jiné použití těchto SIM karet, zejména takové, které by sledovalo jejich další komerční využití, tato Rámcová smlouva neumožňuje“. Součástí rámcové smlouvy bylo v bodu 3.4 ujednání, z něhož vyplynulo, že žalobkyně se zavázala uspokojit poskytovatele, pokud oprávněná osoba nesplní své peněžité závazky vůči poskytovateli, vyplývající z účastnických smluv uzavřených za podmínek stanovených rámcovou smlouvou; obdobný závazek přijala žalobkyně i ve vztahu k jiným smlouvám o poskytování služeb elektronických komunikací obsahující zpravidla odkaz na rámcovou smlouvu, žalobkyně se dále zavázala uspokojit poskytovatele, nesplní-li oprávněná osoba vůči němu své peněžité závazky vyplývající z kupních smluv k telekomunikačním zařízením, zejména k mobilním telefonům a jejich příslušenství. Žalobkyně se podle uvedeného ustanovení stala ručitelem žalovaného.

Vzhledem k tomu, že žalovaný neuhradil poskytovateli za služby elektronických komunikací částku ve výši 3344 Kč, vyzval poskytovatel žalobkyni přípisem ze dne 3. 5. 2007 ke splnění uvedeného ručitelského závazku. Žalobkyně poskytovateli požadovanou částku uhradila dne 14. 5. 2007 a 16. 5. 2007 odeslala žalovanému výzvu ke splnění dluhu na její účet (daňový doklad č. 200700294). Žalovaný tak neučinil a žalobkyně podala dne 9. 5. 2011 k Okresnímu soudu v Jablonci nad Nisou žalobu o zaplacení 3344 Kč s příslušenstvím s návrhem na vydání platebního rozkazu.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou usnesením ze dne 5. 4. 2012, čj. 20 C 156/2011 – 37, vyslovil, že v této věci není dána jeho pravomoc (výrok I.), řízení zastavil (výrok II.) a věc postoupil Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok III.), výroky IV. a V. rozhodl o vrácení soudního poplatku a o nákladech řízení.

V odůvodnění soud konstatoval, že dospěl k závěru o absenci pravomoci soudu pro projednání a rozhodnutí věci, neboť předmětem řízení je požadavek žalobkyně vůči žalovanému na úhradu smluvní pokuty související s poskytnutými, vyúčtovanými a neuhrazenými telekomunikačními službami ve smyslu zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále také „zákon č. 127/2005“). Na základě tohoto zákona rozhoduje Český telekomunikační úřad spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, a to na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Vzhledem k tomu, že rozhodování o návrhu na zaplacení shora uvedených telekomunikačních služeb nenáleží do pravomoci soudu a nedostatek jeho pravomoci je neodstranitelnou překážkou řízení, zastavil soud řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. s tím, že věc bude po právní moci usnesení postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu. Usnesení nabylo právní moci dne 26. 6. 2012.

Navrhovatel v návrhu k zvláštnímu senátu odmítl svou pravomoc k rozhodnutí sporu. Z vymezení pojmů ustanovení § 108 odst. 1 písm. g), § 129 odst. 1, § 64 odst. 1 a § 2 zákona o elektronických komunikacích navrhovatel dovodil, že žalobkyně není osobou vykonávající činnost podle § 7 zákona o elektronických komunikacích. Účastnický vztah ze smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací vznikl mezi společnostmi T-Mobile Czech Republic a.s. a žalovaným; pravomoc rozhodovat spory má navrhovatel mezi těmito subjekty, nemá však pravomoc rozhodovat spory mezi žalobkyní a žalovaným z titulu ručení, není přitom rozhodující, že žalobkyně z titulu ručení uhradila společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. pohledávku, která vznikla nezaplacením žalovaného za poskytnuté služby elektronických komunikací. Navrhovatel uzavřel, že účastnický vztah ze smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací vznikl mezi žalovaným a společností T-mobile, vztah mezi žalobkyní a žalovaným je vztahem občanskoprávním, a proto spor mezi žalobkyní a žalovaným není sporem o zaplacení ceny za poskytnutou službu elektronických komunikací ve smyslu § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, ale sporem vyplývajícím ze soukromoprávního vztahu vzniklého mezi žalobkyní a žalovaným, k jehož rozhodování má pravomoc Okresní soud v Jablonci nad Nisou.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Stranami takového sporu jsou podle § 1 odst. 1 citovaného zákona

- a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
- b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je dle § 1 odst. 2 citovaného zákona spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Okresní soud v Jablonci nad Nisou v předcházejícím soudním řízení popřel svou pravomoc rozhodnout věc a navrhovatel popírá svou pravomoc rozhodnout po postoupení věci; zvláštní senát konstatuje, že se ve věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. usnesení ze dne 24. 11. 2004, čj. Konf 3/2013 – 18, zveřejněné ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího soudu pod č. 485/2005).

Navrhovatel je zřízen dle § 3 zákona o elektronických komunikacích jako ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech stanovených tímto zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Ustanovení § 108 odst. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikacích zakládá pravomoc Úřadu rozhodovat ve sporech tam, kde tak stanoví tento zákon; pravidla pro rozhodování účastnických sporů obsahuje zákon v § 129 odst. 1: *„Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.“*

S účinností od 1. 7. 2010 byla novelou zákona č. 153/2010 Sb. vložena do § 129 odst. 1 druhá věta: *“Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku.“*

Podle ustáleného výkladu zvláštního senátu (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 - 12) je třeba současného naplnění dvou podmínek k tomu, aby byla dle výše citovaných pravidel první věty § 129 odst. 1 založena pravomoc navrhovatele rozhodnout účastnický spor.

První podmínkou je osobní předpoklad spočívající na straně osoby, která musí vykonávat komunikační činnost, již se podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích rozumí *„a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b) poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů dle § 73 citovaného zákona“*; službou elektronických komunikací se rozumí dle ustanovení § 2 písm. n) zákona o elektronických komunikacích *“služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové a televizní vysílání a v sítích kabelové televize, s výjimkou služeb, které nabízejí obsah prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací nebo vykonávají redakční dohled nad obsahem přenášeným sítěmi a poskytovaným službami elektronických komunikací; nezahrnuje služby informační společnosti, které nespočívají zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací“*. Osoba účastníka musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. a) zákona o elektronických komunikacích *“účastníkem se rozumí každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb“*), popřípadě osoba uživatele musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. b) zákona o elektronických komunikacích *“uživatelem se rozumí každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací“*; veřejně dostupnou službou elektronických komunikací se podle § 2 písm. o) cit. zákona rozumí *“služba elektronických komunikací, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen“*.

Druhou nezbytnou podmínkou je věcný předpoklad, jenž vychází z ustanovení *„pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě“*, přičemž zaplacení ceny je podle § 64 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích jednou ze

základních povinností účastníka, popř. uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

Zvláštní senát shledal podmínky věty první dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích za splněné v okamžiku vzniku závazku mezi poskytovatelem (společností T-Mobile Czech Republic a.s.) a žalovaným; návrhové by měl v tomto případě pravomoc rozhodnout spor o zaplacení ceny za poskytnuté služby elektronických komunikací.

V posuzovaném případě jde však o určení, kdo je nadán pravomocí rozhodnout spor mezi žalobkyní (tj. osobou odlišnou od poskytovatele - osoby vykonávající komunikační činnost) a žalovaným, přičemž základní otázkou je posouzení právního postavení žalobkyně, žalovaného a jejich vzájemného vztahu.

Zvláštní senát předně neshledal naplněnou osobní podmínku založení pravomoci návrhové rozhodovat spor mezi těmito účastníky ve smyslu první věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích, tím spíše neshledal naplnění věcné podmínky, neboť z databáze Úřadu (navrhovatele) a z obchodního rejstříku vyplývá, že žalobkyně není osobou vykonávající komunikační činnost podle § 7 zákona o elektronických komunikacích. Z předloženého spisového materiálu dále vyplynulo, že žalobkyně sama služby elektronických komunikací na základě shora specifikované rámcové smlouvy (inominátní dle § 269 odst. 2 zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, dále také „obchodní zákoník“) uzavřené se společností T-Mobile Czech Republic a.s. (srov. bod 1 rámcové smlouvy - „*Předmět a účel smlouvy*“) neposkytovala, svou činností pouze umožnila (nejen) žalovanému odebírat služby elektronických komunikací za zvýhodněného režimu s odkazem na rámcovou smlouvu přímo od poskytovatele těchto služeb, jímž byla společnost T-Mobile Czech Republic a.s. Žalovaný ve vztahu k žalobkyni (jež sama není osobou vykonávající komunikační činnost) není uživatelem veřejně dostupné služby elektronických komunikací.

Zvláštní senát dále posoudil, zdali je ve věci založena rozhodovací pravomoc návrhové podle druhé věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích.

Novela ustanovení provedená zákonem č. 153/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, vložení druhé věty rozšířila rozhodovací pravomoc návrhové rovněž o spory, ve kterých sice budou účastníky osoby odlišné od osob uvedených ve větě první, k jejich účastenství však dojde na základě změny závazku v osobě věřitele či dlužníka; to vše za předpokladu, že spor mezi původními účastníky sporu byl oprávněn rozhodnout návrhové. Novela tak do zákona *expressis verbis* vložila ustálenou rozhodovací praxi zvláštního senátu, který v obdobných případech vyslovoval pravomoc návrhové (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 – 12, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1994/2010) s tím, že pro pravomoc návrhové rozhodovat spory je stěžejní naplnění podmínek první věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích v okamžiku vzniku závazku a jeho pozdější změna v osobě věřitele či dlužníka již na rozhodovací pravomoc nemá vliv.

K osudu pohledávky plynoucí z hlavního závazku zajištěného ručením (akcesorickým závazkem) se vyslovil Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 29 Odo 563/2003 ze dne 9. 6. 2005, uveřejněným pod č. 18/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, následovně: „[O]d jiných způsobů přechodu nebo převodu pohledávky se zákonná cese věřitelových práv na ručitele, založená tím, že ručitel uspokojí věřitelovu pohledávku namísto dlužníka, liší právě tím, že pohledávka původního (přímého) věřitele tímto uspokojením zaniká (jinak by se ručitel svého závazku plnit nezprostil a k zákonné cesi předjímané ustanovením § 308 obchodního zákoníku by nedošlo)...[P]roto se také právní teorie v rámci výkladu ustanovení § 308 obchodního zákoníku o právu ručitele založeném tím, že splnil dluh za dlužníka, vyslovuje tak, že ručitel, který uhradil závazek dlužníka, se stává namísto „uspokojeného“ věřitele „novým“ věřitelem dlužníka v rozsahu, v jakém uhradil závazek; současně „vzniká ručiteli nové právo vůči věřiteli“ (srov. např. dílo Štenglová, I. - Plíva, S. - Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 10. vydání, Praha, C. H. Beck 2005, str. 1057). Tomu ostatně nasvědčuje i vlastní dikce ustanovení § 308 obchodního zákoníku; spojení, podle kterého ručitel splněním závazku „nabývá vůči dlužníku práva věřitele“, totiž podporuje úsudek, že jde o nabytí „nového“ nároku na náhradu plnění poskytnutého věřiteli; dokud ručitel věřiteli neplní, nemá žádný peněžitý nárok vůči dlužníku.“ Nejvyšší soud uvedené závěry vztáhl i na režim ručení podle § 550 občanského zákoníku, neboť „[r]ozdílná dikce ustanovení § 550 občanského zákoníku a ustanovení § 308 obchodního zákoníku tedy důvod k odlišnému výkladu uvedených ustanovení nezakládá.“

Žalobkyně učinila ručitelské prohlášení v bodě 3.4 rámcové smlouvy, čímž se zavázala za žalovaného (dlužníka) uspokojit poskytovatele (osobu vykonávající komunikační činnost). Poté, co žalobkyně splnila závazek za žalovaného, domáhala se vůči němu podanou žalobou svého nově vzniklého nároku na peněžní plnění dle § 308 obchodního zákoníku, neboť „[r]učitel, jenž splní závazek, za který ručí, nabývá vůči dlužníku práva věřitele a je oprávněn požadovat všechny doklady a pomůcky, které má věřitel, a jež jsou potřebné k uplatnění nároku vůči dlužníku.“

Zvláštní senát shledal v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu, že v posuzovaném případě nedošlo ke změně závazku v osobě věřitele, ale k tomu, že pohledávka z hlavního závazku dlužníka (zaplatit poskytovateli cenu za služby elektronických komunikací) zanikla jejím splněním žalobkyní; spolu se zánikem pohledávky pak zanikla rovněž pravomoc navrhovatele rozhodovat související spor. Žalobkyní splněním dluhu poskytovateli naopak vznikl „nový“ nárok na peněžní plnění vůči žalovanému plynoucí z ručitelského vztahu podle obchodního zákoníku; podstatou pohledávky žalobkyně není zaplacení ceny za služby elektronických komunikací, ale náhrada v rozsahu poskytnutého plnění věřiteli. Od posuzované věci je pak nutno odlišit dříve judikované případy cese (např. postoupení pohledávky) jejichž podstatou je, že nezanikla pohledávka původně vzniklá mezi osobou vykonávající komunikační činnost a osobou účastníka, příp. uživatele.

Ve sporu žalobkyně a žalovaného jde o spor o nově vzniklý nárok, jenž je nárokem soukromoprávním, k jehož rozhodnutí je příslušný soud v občanském soudním řízení, neboť podle § 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, soudy rozhodují „spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních,

pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.“

Z vyložených důvodů zvláštní senát rozhodl, že příslušným rozhodnout o nároku je soud (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Současně podle odst. 3 téhož ustanovení zvláštní senát zrušil rozhodnutí Okresního soudu v Jablonci nad Nisou, kterým tento pravomoc soudu k projednání dané věci popřel.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány (§ 4 odst. 1 písm. a/ s. ř. s.) i soudy. Dále tedy bude v řízení o podané žalobě pokračovat Okresní soud v Jablonci nad Nisou.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. června 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu